

ÖRYGGISBLAÐ

skv. reglugerð nr. 1907/2006 (REACH) og 1272/2008.

Útgáfa: 2

Dagsetning: 11. desember 2015.

1. AUÐKENNING EFNISINS/BLÖNDUNAR OG FÉLAGSINS/FYRIRTÆKISINS

1.1. Vörukenni **SALTPÉTURSSÝRA**

CAS-númer 7697-37-2
REACH-skráningarnr. 01-2119487297-23

1.2. Tilgreind notkun Hráefni í iðnaði. Hreinsiefni. Bleiking.

1.3. Söluaðili Olíuverzlun Íslands hf.
Katrínartúni 2
105 Reykjavík

Sími: 515 1000

Netfang: olis@olis.is

Veffang: www.olis.is

1.4. Neyðarsímanúmer
Neyðarlínan: 112
Eitrunarmiðstöð LSH: 543 2222

2. HÆTTUGREINING

2.1.1 Flokkun samkvæmt reglugerð (EB) nr. 1272/2008 [CLP]

Flokkun Oxandi vökvar 3; H272
Húðæting 1; H314

2.2. Merkingaratriði

2.2.1 Merkingar samkvæmt reglugerð (EB) nr. 1272/2008

Hættuleg innihaldsefni: Saltpéturssýra

Hættumerki

Viðvörðunarorð (CLP)

Hættusetningar

Varnaðarsetningar

Hætta
H272 – Getur aukið bruna, eldmyndandi (oxandi).
H314 – Veldur alvarlegum bruna á húð og augnskaða.
P280 – Notið hlífðarhanska, hlífðarfatnað, augnhlífur, andlitshlífur.
P303+P361+P353 – BERIST EFNIÐ Á HÚÐ (eða í hár): Farið strax úr fötum sem óhreinkast af efninu. Skolið húðina með vatni/farið í sturtu.
P304+P340 – EFTIR INNÖNDUN: Flytjið viðkomandi í ferskt loft og látið hann hvílast í stellingu sem léttir öndun.
P305+P351+P338 – BERIST EFNIÐ Í AUGU: Skolið varlega með vatni í nokkrar mínútur. Fjarlægjið snertilinsur ef það er auðvelt. Skolið áfram.
P310 – Hringið umsvifalaust í EITRUNARMIÐSTÖÐ eða lækni.
EUH071 – Ætandi fyrir öndunarfarin.

2.3. Aðrar hættur

Hættur

Sjá lið 12.5 fyrir niðurstöður úr PBT- og vPvB-mati.

3. SAMSETNING INNIHALDSEFNA/UPPLÝSINGAR UM INNIHALDSEFNI

3.1 Efni

Heiti	Vörukenni	Magn%	CLP-flokkun
Saltpéturssýra	CAS#: 7697-37-2 EINECS#: 231-714-2 (REACH-nr.) 012119487297-23	68	Ox. vökvi 3; H272 Húðæt. 1A; H314

Hættusetningar eru skráðar í 16. lið.

4. RÁÐSTAFANIR Í SKYNDIHLJÁLPI

4.1. Lýsing á ráðstöfunum í skyndihjálpi

Almennt	Ef leita þarf læknis, hafið þetta öryggisblað eða merkimiða meðferðis.
Eftir innöndun	Leitið læknis strax. Færið viðkomandi í ferskt loft og látið hvílast í stellingu sem léttir öndun. Ef viðkomandi andar ekki, beitið blástursaðferð.
Eftir snertingu við augu	Skolið strax með miklu vatni, einnig undir augnlökum. Skolið áfram. Leitið læknis strax.
Eftir snertingu við húð	Farið úr fötum og skóm sem óhreinkast af efninu. Skolið húð strax með miklu vatni. Leitið læknis strax.
Eftir inntöku	Ekki gefa að drekka. EKKI framkalla uppköst. Leitið læknis strax.

4.2. Helstu einkenni og áhrif, bæði bráð og tafin

Innöndun	Ertir öndunarfæri. Hálsbólga, hósti, andþrengsli. Efnid og myndefni þess geta magnað áhrif lungna-/berkjusjúkdóma.
Húð	Roði, sársauki. Mjög ætandi.
Augu	Mjög ertandi. Roði, sársauki, þokusýn. Getur skemmt vefi í augum.
Inntaka	Mjög hættulegt við inntöku. Kviðverkur, ógleði, brunatilfinning.

4.3. Merki um þörf á bráðri læknisþjónustu eða sérstakri meðhöndlun

Bráð læknisþjónusta	Leitið læknis strax og hafið þetta öryggisblað meðferðis.
----------------------------	---

5. RÁÐSTAFANIR VEGNA SLÖKKVIÐGERÐA

5.1. Slökkvibúnaður

Viðeigandi	Veljið slökkvibúnað eftir aðstæðum og nálægum efnum.
-------------------	--

5.2. Sérstök hætta

Hætta	Eldnærandi.
--------------	-------------

5.3. Ráðgjöf fyrir slökkviliðsmenn

Ráðstafanir	Notið fersklöftstæki og viðeigandi hlífðarfatnað í bruna (galli, hanskar, andlits- og augnhlífar). Kælið nálæg ílát með vatnsúða og fjarlægjið af hættusvæðinu. Safnið slökkvivatni og fargið á viðeigandi hátt.
--------------------	--

6. RÁÐSTAFANIR EF EFNIN FER ÓVART TIL SPILLIS EÐA ER LOSAÐ FYRIR SLYSNI

6.1. Öryggisráðstafanir, hlífðarbúnaður og neyðarráðstafanir

Ráðstafanir	Sjá 8. lið fyrir upplýsingar um persónuhlífar. Varist innöndun úða/gufu/reysks og snertingu við húð og augu. Tryggið næga loftræstingu. Haldið óviðkomandi í hæfilegri fjarlægð.
--------------------	--

6.2. Varúðarráðstafanir vegna umhverfisins

Ráðstafanir	Ekki losa efnið út í umhverfið. Ekki skola niður í yfirborðsvatn eða fráveitukerfi. Ef efnið berst í ár og vötn eða holræsi, gerið viðeigandi yfirvöldum viðvart.
--------------------	---

6.3. Aðferðir og efni til afmörkunar og hreinsunar

Aðferðir við hreinsun	Í tilviki meiriháttar leka skal koma starfsfólki strax af svæðinu og loftræsta. Nálgist leka undan vindi. Stöðvið leka ef mögulegt án áhættu. Hindrið útbreiðslu. Safnið og heftið útbreiðslu með ísogsefni (sandi, jarðvegi, vermikúlíti, kísilgúr). Hlutleysa má með þvottasóða, matarsóða. í viðeigandi ílát til förgunar. Geymið í viðeigandi, merktum og luktum ílátum til förgunar. Meðhöndlið safnaðan leka samkvæmt leiðbeiningum í 13. lið.
------------------------------	--

6.4. Tilvísun í aðra liði

Aðrir liðir	Sjá 8. lið fyrir upplýsingar um persónuhlífar.
--------------------	--

7. MEÐHÖNDLUN OG GEYMSLA

7.1. Varúðarráðstafanir um örugga meðhöndlun

Ráðstafanir	Hafið skyndihjálparbúnað innan seilingar, þ.m.t. augnskol og öryggissturtur. Ekki anda inn gufu eða úða. Ekki taka inn. Tómar umbúðir geta geymt leifar af efninu og skapað hættu. Ekki endurnýta.
--------------------	--

7.2. Örugg geymsluskilyrði, einnig m.t.t. ósamrýmaleika

Geymsla	Geymið í tryggilega luktum, merktum og upprunalegum umbúðum á vel loftræstum stað. Geymið fjarri bösum, matvælum og dýrafóðri.
----------------	--

Efni í umbúðum Ryðfrítt stál, gler

Óviðeigandi Stál, kopar, ál.

7.3. Sérstök notkun

Notkun	Sjá lið 1.2.
---------------	--------------

8. VÁHRIFAVARNIR/PERSÓNUHLÍFAR

8.1. Viðmiðunarmörk fyrir váhrif

Viðmiðunarmörk í starfi Skammtíma (15 mín.): 2,6 mg/m³, 1 ppm.
DNEL Starfsmaður - innöndun, langtíma: 1,3 mg/m³

8.2. Váhrifavarnir

Persónuhlífar

Tæknilegar ráðstafanir Tryggið næga loftræstingu. Gerið ráðstafanir til að halda váhrifum undir viðmiðunarmörkum.

Til hlífðar höndum

Efnapólnir, ógegndræpir hanskar sem uppfylla viðurkennda staðla. Viðeigandi efni: bútýlgúmmí, Viton.

Veljið hanskaefni í samráði við birgi eða framleiðanda hanskana.

Athugið upplýsingar frá framleiðanda varðandi gegndræpi, gegnþrengingartíma og sérstakar vinnuaðstæður (áhrif ytri þátta, tímalengd snertingar). Skipta skal um hanska strax og vart verður við slit.

Til hlífðar augum

Efnapólin hlífðargleraugu.

Til hlífðar húð

Efnapólin svunta. Svunta/stígvél úr gúmmí.

Til hlífðar öndun

Notið öndunargrímu með viðurkenndri síu ef hætta er á ryk- eða úðamyndun. Ráðlagt: ferskloftstæki.

Hreinlæti

Augnskolunarflaska eða augnskolunarbúnaður í samræmi við viðeigandi staðla. Farið strax úr fötum og skóm sem óhreinkast af efninu. Þvoið húðina vandlega með vatni og sápu eftir vinnu. Drekkið hvorki, matist né reykið á vinnusvæði.

Meðhöndlið í samræmi við gott hreinlætis- og öryggisverklag.

9. EÐLIS- OG EFNAFRÆÐILEGIR EIGINLEIKAR

9.1. Upplýsingar um helstu eðlis- og efnafræðilega eiginleika

Útlit: Vökvi
Litur Litarlaust/ljós gulur
Lykt Þung
pH-gildi <1
Bræðslumark -41°C
Suðumark 121°C
Blossamark Á ekki við
Eðlisþyngd 1,41 g/cm³
Leysni Leysanlegt í vatni
Deilistuðull -2,3 (20°C)
Niðurbrotshitastig 83°C
Oxunareiginleikar Eldnærandi. Magnar bruna.

10. STÖÐUGLEIKI OG HVARFGIRNI

10.1. Hvarfgirni

Hvarfgirni Hvarfast heiftarlega við basa, haló genuð efnasambönd.

10.2. Efnafræðilegur stöðugleiki

Stöðugleiki Stöðugt við ráðlagða notkun og geymslu.

10.3. Hætta á skaðlegum efnahvörfum

Skaðleg efnahvörf Engin skaðleg efnahvörf þekkt við ráðlagða notkun og geymslu.

10.4. Skilyrði sem ber að varast

Varasöm skilyrði Hiti.

10.5. Ósamrýmanleg efni

Ósamrýmanleg efni Eldfim efni, lífræn efni, málmar og basar.

10.6. Skaðleg niðurbrotsefni

Skaðleg niðurbrotsefni Myndar vetni í snertingu við málma og skapar eld-/sprengihættu.

11. EITUREFNAFRÆÐILEGAR UPPLÝSINGAR

11.1. Upplýsingar um eiturefnafræðileg áhrif

Bráð eituhrif

LC50 Rotta, innöndun, 4 klst.	2500 ppm
LC50 Rotta, innöndun	171 mg/kg

Innöndun

Gufur, lofttegundir eða ryk frá efninu er mjög ertandi eða ætandi fyrir öndunarfæri. Alvarleg áhrif geta verið tafir. Hætta á lungnabjúg.

Inntaka

Getur valdið alvarlegum bruna í munn, hálsi og maga.

Húð

Veldur alvarlegum bruna.

Augu

Þéttni efnisins í lofti getur valdið ertingu.

12. VISTFRÆDILEGAR UPPLÝSINGAR

12.1. Eiturhrif

LC50 Fiskur, ýmsar tegundir, 96 klst.	70 mg/l
EC50 Daphnia magna (halaflær), 48 klst.	490 mg/l

12.2. Þrávirkni og niðurbrotanleiki

Þrávirkni og niðurbrot Lífbrjótanlegt

12.3. Uppsöfnun í lífverum

Uppsöfnun Safnast ekki upp.

12.4. Hreyfanleiki í jarðvegi

Hreyfanleiki Engin gögn.

12.5. Niðurstöður úr mati á PBT- og vPvB eiginleikum

PBT/vPvB Efnið er hvorki talið safnast upp í lífverum, þrávirkt eða eitrað (PBT).
Efnið er hvorki talið mjög þrávirkt né safnast að magni upp í lífverum (vPvB).

12.6. Önnur váhrif

Önnur váhrif Engar upplýsingar.

13. ATRÍÐI VARÐANDI FÖRGUN

13.1 Aðferðir við meðhöndlun úrgangs

Upplýsingar Ekki losa út í umhverfið.

Aðferðir Fargið hjá viðurkenndum förgunaraðila í samræmi við gildandi lög og reglur.

Úrgangskóði 06 01 05 – Saltpéturssýra og saltpéturssýrlingur.

Umbúðir Fargið á sama hátt og efninu sjálfu.

14. UPPLÝSINGAR VARÐANDI FLUTNING

14.1. Alþjóðlegar reglur

- ADN/IATA/IACO

UN-númer 2031
Flokkur 8+5.1
Pökkunarhópur II
ICAO-merkingar 8 – Corrosive
Rétt sendingarheiti NITRIC ACID

- IMDG

UN-númer 2031
Flokkur 8+5.1
Pökkunarhópur II
IMDG-merkingar 8 – Corrosive
EmS F-A
S-B
Sjávarmengandi Nei
Rétt sendingarheiti NITRIC ACID

- ADR/RID

UN-númer 2031
Flokkur 8
Pökkunarhópur II
ADR/RID-merkingar 8 – Corrosive
5.1 - Oxidizer
Rétt sendingarheiti NITRIC ACID
Magntakmörkun LQ2

- Hættumerki vegna flutninga

14.7. Flutningar búlkafarms skv. II. viðauka við MARPOL-samninginn frá '73/78 og IBC-kóða
Flutningar í búlkum Á ekki við.

15. UPPLÝSINGAR VARÐANDI REGLUVERK

15.1.1. ESB-reglur

- Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1907/2006 frá 18. desember 2006 um skráningu, mat, leyfisveitingu og takmarkanir að því er varðar efni (REACH), með síðari breytingum.
- Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1272/2008 frá 16. desember 2008 um flokkun, merkingu og þökkun efna og blandna, með síðari breytingum.

15.1.2. Íslenskar reglur

- Reglugerð nr. 415/2008 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna.
- Reglugerð nr. 750/2008 um skráningu, mat, leyfisveitingu og takmarkanir að því er varðar efni (REACH).

15.2. Efnaöryggismat

Mat Efnaöryggismat hefur ekki farið fram.

16. AÐRAR UPPLÝSINGAR

Hættusetningar:	H272 – Getur aukið bruna, eldmyndandi (oxandi). H314 – Veldur alvarlegum bruna á húð og augnskaða.
Skammstafanir:	ADN: Reglur um flutning hættulegra efna á skipgengum vatnaleiðum. Evrópusamningur um millilandaflutninga á hættulegum farmi á skipgengum vatnaleiðum. ADR: Reglur um millilandaflutninga á hættulegum farmi á vegum Evrópusamningur um millilandaflutninga á hættulegum farmi á vegum. DNEL: Viðmiðunarmörk fyrir váhrif. EmS (neyðaráætlun): Fyrri kóðinn vísar til viðeigandi brunaáætlunar og seinni kóðinn vísar til viðeigandi áætlunar vegna efnaleka. IMDG: Alþjóðlegur kóði um siglingu með hættulegan varning. PBT: Þrávirk efni sem safnast fyrir í lífverum og eru eitruð. PNEC: Styrkur þar sem engin váhrif eru fyrirsjáanleg. REACH: Skráning, mat, leyfisveiting og takmarkanir að því er varðar efni. vPvB: Mjög þrávirk efni sem safnast fyrir í lífverum í miklum mæli. ppm: Milljónarhluti. LC50: Miðgildisbanastyrkur. LD50: Miðgildisbanaskammtur.

Upplýsingarnar á þessu blaði eru, samkvæmt okkar bestu vitneskju, réttar og tæmandi á útgáfudegi. Þær eiga aðeins við um vöruna sem þær lýsa, en ætti ekki að túlka sem tryggingu fyrir tilteknum eiginleikum hennar. Ef varan er notuð með öðru efni eða í öðrum tilgangi en tilgreindur er, gæti verið að upplýsingarnar ættu ekki lengur við. Það er á ábyrgð notanda vörunnar að leggja mat á gildi og ítarleika upplýsinganna í ljósi notkunar sinnar. Engin ábyrgð er tekin á missi eða tjóni vegna notkunar þessara upplýsinga.

Endurskoðun	11. desember 2015.
Útgáfa	2.0
Gert þann	11. desember 2015.
Uppsetning	Reynir Hjálmarsson
Heimild	Olíuverzlun Íslands, olis@olis.is